

XII Latvijas amatierteātru salidojumā

Svētku simbols un vadmotīvs - gaisma

Pagājušās nedēļas nogalē Balvos savā XII salidojumā pulcējās 110 Latvijas amatierteātri. Turp devās arī Ausekļa Limbažu teātris kopā ar dažiem Stūrīšu trupas dalībniekiem un Viļķenes amatierteātris. Piedzīvotas trīs interesantas, svelmainas un gaismas pārpilnas dienas. Gan tiešā (temperatūra sasniedza teju 35 grādus), gan pārnestā nozīmē, jo par šo svētku simbolu bija izraudzīts gaismas aplis ar sarkaniem un baltiem stariem. - *Arī režisora, aktiera vai jebkura mākslinieka būtība ir apgaismot cilvēkus, atvērt acis uz daudzām lietām, ko savā ikdienā varbūt nemaz neredzam un neizdomājamiem par tām. Es gribētu, lai šie gaismas stari aizsniedz katra cilvēka sirdi un piepilda to ar mieru, prieku un mīlestību.* - savu iecerī skaidro māksliniece Astra Ločmele-Ambarova. Tāpēc teātri bija aicināti uz Balviem atvest arī savu gaismu. Kā katrs to izjūt, varēja redzēt izstādē pilsētas Kultūras un atpūtas centrā (KAC).

Saskatīt šīs daudzās un dažādās dzīves peripetijas gan paši amatierteātru dalībnieki, gan balvenieši un salidojuma viesi varēja 86 izrādēs. Tās tika spēlētas visās iespējamās vietās: Balvu KAC lielajā un mazajā zālē, pamatskolā, muižā, muzejā, tostarp tā pagrabiņā, estrādē, bēmu spēļu laukumā un Teātra ielā, arī izbraukumos uz Kubuliem, Rugājiem, Kupravu, Viļaku, Tilžu, Upiēm, Borisovu, Baltinavu, Brieciemu, Medņevu, Bērzpili un Žigūriem. Protams, nevienam nebija pa spēkam aptvert visu - katrs meklēja to, kas likās saistošāks. Dažs izvēlējās tradicionālus iestudējumus, cits - novitātes, eksperimentus. Novērtēt salidojuma programmu bija uzaicināti arī eksperti: teātra zinātniece Līvija Akurātere, kritiķes Guna Zeltiņa un Ilze Kļaviņa, Latvijas Kultūras akadēmijas rektors Jānis Šiliņš, režisors Valdis Lūriņš, tāpat ārzemju viesi - Starptautiskās Amatierteātru asociācijas Krievijas nacionālā centra ģenerālekretāre Alla Zorina, režisori Dale Dargiene un Vīrginijs (Vīrginijus) Dargis no Šauļiem un Igaunijas amatierteātru asociācijas pārstāve Marena Omera (Oomer).

Salidojuma programma bija daudzveidīga gan žanru, gan traktējuma un aktieru meistarības ziņā. Tādēļ patīkami, ka šajā izrāžu plejadē lielu uzmanību izpelnījās arī *ausekļiešu* un režisora Didža Jonova iestudētā T. Stoparda lugā *Pēc Magrita*. Kaut limbažnieki to spēlēja divas reizes pēc kārtas, ne visiem interesentiem izdevās iekļūt līdz pēdējai iespējai piepildītajā Kultūras centra mazajā zālē. Lielajā karstumā un bezgaisā sviedros mirka gan skatītāji, gan aktieri (labi, ka īsajā brīvdīdī starp abām izrādēm varēja paspēt atveldzēties Balvu ezerā), bet grūtības tikai uzkuņģināja spēles azartu. Kad viss bija galā, aktieri neslēpa gandarījumu - šķiet, nospēlēts labāk nekā jebkad! Skatītāju netrūka arī viļķeniešiem, kas Balvu pamatskolas zālītē rādīja E. Sniedzes *Tie paši oši*.

Balvenieši šiem svētkiem bija gatavojušies ar lielu pietāti un mīlestību - pilsēta saposta kā konfekte. Un tiešām varēja just, ka visi turienieši dzīvo līdzī salidojuma norisēm. To apliecināja cilvēku pulki, kas ar gaviļiem pavādīja *teijāeru* gājieni uz krāšņo salidojuma atklāšanas uzvedumu *Gaisma* estrādē. Tur amatierteātru aktierus uzrunāja Balvu novada domes priekšsēdētājs Jānis Trupovnieks un LR kultūras

Daļa no ausekļiešiem pēc salidojuma atklāšanas uzveduma *Gaisma*

Stūrīšu teātra komanda centās salidojuma dienās gūt pēc iespējas vairāk iespaidu

ministrs Ints Dālderis, atzīstot, ka teātra spēlēšana mūsu tautai ir tikpat būtiska kā kordziedāšanas tradīcija. Bet vislielākā balva teātra ļaudīm - ministra muzi cēšana kopā ar Balvu pūtēju orķestri. Godināti tika arī ilggadējie aktieri, kas teātrim atdevuši 25 un vairāk gadu, un, protams, režisori, bez kuriem nekas nevarētu notikt. Tāpat jauks pēc sestdienas izrāžu spriedzes bija teātru sadraudzības vakars un lustēšanās Lāču dārzā.

Iespaidu pārbaudīta, bet ko sev guvusi un kādas atziņas pārveduši mūsu režisori - Inta Kalniņa, Didzis Jonovs un Indra Rube?

Didzis Jonovs: - Patika kopības sajūta, tas, ka arī *bada laikos* tauta var vienoties lielā un iespaidīgā pasākumā. Tas dod cerības, ka izdzīvosim. Sev mazliet guvu pašapliecināšanās prieku, jo eksperte no Igaunijas mūs slavēja par to, ka Stoparda lugā ielikto grūti trāpīt, bet mums tas izdevies. Apzinos, ka *Magrita* daļai skatītāju var nepatikt, bet teātra cilvēkiem tas dod iemeslu diskusijām. Pašam salidojumā jau radās ieceres jaunām izrādēm.

Indra Rube: - Mēs, viļķenieši, izturējām līdz pašam salidojuma beigām. Priecēja, ka nebija dzelžainas atlases, bet iespēja spēlēt ļoti daudz kolektīviem, ne velti lietuviete Dale Dargiene salidojumu nodēvēja par Latvijas teātru Dziesmu svētkiem. Aizkustināja, ka salidojumam tika veltītas divas Svētās mises, mīļi, ar sirds

siltnumu bija veidots atklāšanas uzvedums. Patika sakoptā pilsēta, parki, tas, ka bija tik dažādi spēles laukumi. Tas gan no aktieriem prasa lielāku koncentrēšanos, arī mums nebija viegli piemēroties skatuvītei, kurai pat nav kulišu, bet ar uzdevumu tikām galā. Jauka gaisotne valdīja Teātra ielā, kur vienlaikus ritēja vairākas izrādes. Varu pievienoties ekspertes G. Zeltiņas teiktajam - festivāls Balvos bija ar labu pēcgāršu un saules efektu - pulka gaismas un karstuma. Par to, ka mēs, viļķenieši, varējām aizbraukt uz šo lielo teātru saietu, esam ļoti pateicīgi Limbažu novada pašvaldībai, īpaši Agrim Blumeram un Gintam Rožkalnam.

Inta Kalniņa: - Tā bija laba kopānākšana un satikšanās ar draugiem, arī palepošanās ar savu varējumu un apziņas veidošana, ka esam tik daudzi vēnā pēnami tautas mākslas veidotāji. Balvenieši bija ļoti rūpējušies, lai viss ritētu rāmi, bez liekiem stresiem. Pati vienmēr katru saietu izmantoju jaunu kontaktu meklējumiem gan savam, gan visiem Latvijas teātriem. Tā ar Allu Zorinu runājām par iespējām saīkot Latvijas amatierteātru izrāžu dienas Krievijā. Labākos šīgada iestudējumus jau biju redzējusi, tādēļ galvenā interese salidojumā bija par to, kas noderētu nākamgad mūsu festivālā *Spēlesprieks*, ko veltīsim bērnu un jauniešu tematikai.

Irisa DAIŅA
Jāņa KUKAIŅA foto